

S Titovo Jugoslavijo v srcu

Početki izgradnje ljudske oblasti do kapitulacije Italije

(Nadaljevanje s 1. strani)

S težkimi borbami za Kolo-
vratu (ena od najtežjih v toku
vratu v Julijski krajini), na Ma-
tajurju, na Miji, na Šipku, na Sto-
lu in na Stolbi v Rezijski dolini,
so dale brigade veliko pomoč
in moralno podporo ljudstvu
Furlanije in severne Italije v
borbi proti fašizmu. Pomemben
podrjor je bil izvršen med 29.
4. 1943 in 10. 5. 1943, prav do
Trsta, na pomembno progo
(26. 5. 1943.), kakor tudi 16.
6. 1943. do železniške proge na Til-
lentu. Istočasno je prišlo v Istri
do ustanovitve bataljonov, ki so ob
kapitulaciji Italije prišli v brega-
de.

Z Mussolinijevim padcem ni na-
stopila nikakršna sprememba v od-
nosih italijanske vojske do narod-
no osvobodilne vojske. Badoglio-
vlada je nadaljevala borbo z isti-
mi fašističnimi vojaškimi enotami
in je celo pojačala teror nad ci-
vilnim prebivalstvom. Koncentraci-
je v Julijski krajini pot divizij.
Takrat so začele tudi vaje z bre-
go.

Ob trenutku kapitulacije Italije
je bil sklenjen sporazum med štato-
no zone in italijanskim genera-
lom Maladuttijem, komandantom
divizije Torino, za skupno borbo
proti Nemcem. Divizija z dogovo-

ljске krajine, razen postojank,
kjer so bile večje nemške posade-
ke (Trst, Gorica, Reka in Pulj). Razo-
roženih je bilo do 70.000 italijan-
skih vojakov ter zavzetih mnogo
skladšč oboja in municije. V
prvem naletu je bila osvobodena
vsa Julijska krajina. Tudi v me-
stih z nemškimi garnizoni se je po-
dalo prebivalstvo na ulice, mani-
festiralo in razoroževalo fašiste.
Prvi katekizem se je borilo. Del tega
orožja je ostal v mestih za notra-
ni borbo. Znatno število dobro
naoroženih prebivalcev je stopilo v
vrste narodno osvobodilne vojske.
Iz teh mest je izšlo takrat do 10.000
borcev, od katerih 5.000 Italijanov.
Na desnem bregu Soče, v Benetki
Sloveniji in Rezijski do bili likvi-
dani vsa sovražna oporišča. Tako
je bila osvobodena po več stoletjih
ozemlje Benetke Slovenije in Re-
zijske, iz katerih je šlo sedaj mnogo
ljudi med borce.

Osvobodila brana ljudstva v Ju-
lijski krajini je velika pomena
za razvoj borbe v Furlaniji in se-
verni Italiji, kateri je bila primer
in šola. Poraz italijanske vojske v
Julijski krajini je omogočil odkri-
ti in v popolno organiziranje ljud-
skih oblasti in vzpostavitev naj-
tesnejšega sodelovanja z ostalimi
slovenskimi in hrvaškimi enotami
na ozemlju Jugoslavije.

Za obrambo osvobodjenega ozem-
lja pred napadi nemške vojske je
bil izvršen načrtno rušenje vseh
komunikacij: popolnoma so bile po-
rušene vse ceste, ki so vodile na
osvobodeno ozemlje Julijske kraji-
ne, uničene so bile železnice: Gor-
ica-Stanjet-Opčine, Gorica-Ajdovš-
čina, medtem ko so bile druge ones-
posobljene za več mesecev. Šele po
daljšem času so Nemci vzpostavili
nekaj zvez, nekateri poti pa niso
obvladali do konca vojne. Pri osvo-
bitvi Gorice je sodelovala skup-
na brigada, ki je postavila fronto
vzhodno od mesta in ki je imela
v bojih proti Nemcem velike uspe-
he, del tega borbe je vdril v samo
Gorico, in na letališču, kjer je bilo
uničenih 100 italijanskih letal in
zadane Nemcem velike izgube.

Nemci so šele koncem septembra
prebili fronte pri Gorici s pomočjo
tankov in letalstva.

Pod točo krogel — jurji v drugo
ulico!

rom in držala in se ni hotela boriti
proti Nemcem, temveč se je brez
boja umaknila iz Julijske krajine.

Ze prvi dan kapitulacije se je ci-
vilno prebivalstvo, moško in žen-
sko, po mestih in vaseh oborožilo,
stopalo v novo ustanovljene bata-
ljone in brigade in razoroževalo ita-
lijansko vojsko po postojankah Ju-

Prva nemška ofenziva in partizanski protinudar

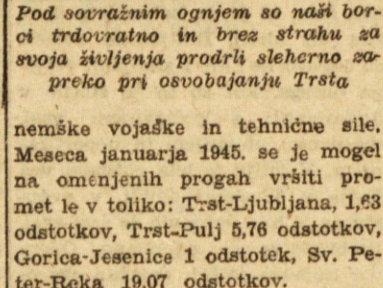
Sredi septembra so se Nemci od-
ločili z veliko silo in odločnim udar-
cem uničiti ljudsko gibanje, ki je
predstavljalo veliko nevarnost za
splošni razvoj vojnega položaja v
severni Italiji.

Dnevno so bombardirali ozemlje
in pripravili ofenzivo, v kateri so
sodelovali: I. SS tankovski korpus
(SS tankovske divizije „Adolf Hit-
ler“, 44. pehotna divizija, 71. pe-
hotna divizija, del 162. turkistan-
ske divizije, del SS divizije „Her-
man Goering“ ob masovni podpori
letalstva). Ofenziva je začela 27.
septembra iz Gorice, Trsta, Trži-
ca, Postojne in Ljubljane. Jugo-
slovanke enotice so v teku ofen-
zive pretrpele dovolj velike izgube,
predvsem v materialu, toda z
veščim manovriranjem jim je us-
pešno obvarovati glavno svojih sil
in ostali na svojem operativnem
področju. Nemške sile so v teku
operacij vršile nepopolni teror nad
civilnim prebivalstvom z masovnim
streljanjem, požiganjem, odganja-
njem ljudi in brezobzirno krajo.

Po končani ofenzivi so jugoslo-
vanke enotice uravale svoje vrste,
reorganizirale brigade v dve
diviziji in v okviru narodno osvo-
bodilne vojske in partizanskih o-
dredov ustanovile IX. korpus (s
komandantom generalmajorjem
Ambrožičem) s tremi divizijami
(XXX, XXXI, in Italijansko „Ga-
riboldi Nations“, kakor tudi s fe-
sitičnimi odredi). V Istri je bila for-
mirana 43. divizija. S tem je vataja
dobila svojo regularno in udarno
silo in le tako je mogla odoliti
težkim napadom sovražnika. Takoj
po nemški ofenzivi so prišle jugo-
slovanke enotice s protiofenzivo in
v kratkem času so osvojile skoraj
vse preje osvobodeno ozemlje
razen mest in oporišč ob komuni-
kacijah. Sovražnik je bil potlačen
v mesta in ob komunikacije.

To osvobodeno ozemlje je uspešno
jugoslovanem enotam obdržati
z malimi izjemami in prekinitvami
do konca vojne. Na vsem ozemlju
je bil vzpostavljen in vztrajen novi
državni aparat tako, da ni bilo več
nobenega nadaljevanja starega fa-
šističnega aparata. Osvobodeno o-
zemlje Julijske krajine je bilo o-
gromnega pomena, tako v politi-
čnem kot vojaškem pogledu. Pred-
stavljalo je varno bazo, kjer je bi-
lo mogoče vršiti zbiranje in razde-
ljevanje materiala, nametati bol-
nice in vojaške šole. Služilo je kot
izhodna točka za ofenzivne ope-
racije in kot varno zatočišče za pre-
ganjano prebivalstvo. Obramba o-
svobodjenega ozemlja je zahtevala
velike vojne napore, toda sovražni-
ku je uspelo vdreti vanjo samo ob
velikih ofenzivah. Takrat se je vse
prebivalstvo umaknilo na varna
mesta, ali pa se pridružio borecem.
Za vsako ped zemlje, za vsako pro-
metno zvezo se je bila stalna borba.

Jugoslovanke enotice so se za-
sed neprestano napadale sovražna
oporišča predvsem na komunika-
cijah in to na železniški progi Trst-
Ljubljana, Trst-Pulj in Trst-Gor-
ica-Jesenice. Največjeje je bila
za Nemčijo dvostrana proga Dunaj-
Grac-Ljubljana-Trst-Benetke, ena
od treh prog, ki so vezale Nem-
čijo z Italijanskimi bojišči. Vaz-
nost te proge se je

Pod sovražnim ognjem so naši bo-
ci trdovratno in brez strahu za-
svoj življenja prodirali sileno na
preko pri osvoboditvi Trsta

namške vojaške in tehnične sile.
Meseca januarja 1945. se je mogel
na omenjenih progah vršiti pro-
met le v toliko: Trst-Ljubljana, 1,63
odstotkov; Trst-Pulj, 5,76 odstotkov;
Gorica-Jesenice 1 odstotek, Sv. Pe-
ter-Reka 19,07 odstotkov.

V teku vse vojne je bilo izvrše-
nje v Julijski krajini razen: ruše-
njem prog 960, vlakov 125, mostov
88, električnih nosilcev 540, postaj
9, napadov na proge in prometna
sredstva 2.570.

Razen železnice so rušili tudi ce-
ste, tako da so bile koncem 1943.
le za ceste, ki so vodile na osvo-
bojeno ozemlje, neuporabne za
kakovostno vožnjo. Porušenje cest
nih vozlov pri Tolminu in vzhodno
od Gorice je bilo odločilno važno-
sti za enotice na osvobodjenem o-
zemlju. Porušenje so bile tudi elektri-
čne naprave, kot centrala pri Go-
rici maja 1944.; februarja 1944. ži-
voaberni rudnik v Istri z iz-
vajanjem kapacitete za 25 odstotkov;
svinčni rudnik v Ravnju, porušen
marca 1944., ki ni mogel delati ne-
kak mesecev. Uničene so bile tudi
drvarske naprave v Postojni, Belj-
skem in Brinju.

Jugoslovanke enotice so izvrši-
le kapitulacijo Italije in formi-

ranju IX. korpusa, nekaj večjih o-
fenzivnih akcij. V teku vojne je
bilo izvršenih 17 velikih operacij
in v vsaki od teh je sodelovalo 4.000
do 10.000 borcev. Po sporazumu z
zavezniki vrhovnim poveljstvom
za Sredozemlje o sodelovanju z o-
peracijami na italijanski fronti so
enotice IX. korpusa vršile akcije
na komunikacije zaradi česar je bil
popolnoma ustavljen promet na
progah Trst-Ljubljana, Ljubljana-
Jesenice in Trst-Gorica-Jesenice.
Operacije so se začele 10.6.1944. in
maršal Aleksander je izrazil jugo-
slovanem četam posebno zahvalo.

Mnogo so v teh bojih prispevale
tudi italijanske partizanske enoti-
ce, ki so bile pod poveljstvom na-
rodno osvobodilne vojske. Na o-
zemlju Julijske krajine je pod po-
veljstvom IX. korpusa operirala
italijanska divizija „Divisione Nati-
ones“ s štirimi brigadami (Triesti-
na, Osiello, Boci, Gramsci). V se-
stavu 43. divizije je bil italijanski
bojni bataljon „Pino Budicini“ iz
Rovinja v Istri. V sestavu VII. kor-
pusa je bila italijanska brigada
„Fontanot“.

Trst v narodno osvobodilni borbi

Narodno osvobodilna borba Trsta
je v tem zvezi z borbo ostalih ju-
goslovanem enot v Julijski kraji-
ni. Ko se je leto nagibalo h koncu,
je postajala vloga Trsta v tej
borbi vse večja.

Ze leta 1939. so bile v Trstu or-
ganizirane prve skupine, ki so zbi-
rale orožje, se z njim oboroževale
in vršile sabotažne akcije. Ob ka-
pitulaciji stare Jugoslavije so fašis-
ti polovili nekaj članov teh sku-
pin in jih postavili pred rimsko ko-
sednjo. Nekateri od njih so bili ob-
sojeni na smrt, drugi pa na dolgo-
trajno ječo. Vzpostavila se formir-
njem prvih partizanskih enot v
Jugoslaviji je odšlo leta 1941. do-
ločeno število Tržčanov v Brkinje
pri Trstu, kjer so se ustanovile prve
partizanske skupine. Precej teh
Tržčanov je padlo v borbah na
Nanosu aprila 1942. nekaj pa je
bilo zajetih in ustreljenih. V Trstu
so se medtem širile antifašistične
organizacije, zajemale širše ita-
lijanske in slovenske sile in iz Tr-
sta pošiljale partizanskim enotam
ogromne količine materiala. Ze le-
ta 1942. in 1943. so bile organizirane
prve množične sabotažne akcije,
je, napadi na posamezne fašistične
osebnosti, na manjše sovražne pa-
trulje, katerim se je odvzemalo o-
rožje in pošiljalo partizanom v o-
kolico. Enak je bil položaj v Tržici.

Po nemški okupaciji Trsta se je
podjalna vojna podvojila. Oboro-
žene skupine so se pojavljale v sa-
mem mestu in vršile napade in sa-
botaje. Tako je bil miniran v mar-
toku 1944. oficirski dom v Trstu, kjer
je bilo ubitih večje število nemških
oficirjev. Nemci so v represalijo
postavili večje število talcev.

Delovanje antifašističnih organi-
zacij se je toliko pojačalo, da je 3.
avgusta 1944. štab IX. korpusa
izmenoval poveljstvo mesta Trsta,
ki je vršilo delo po rajonih. Tovar-
ne niso bile vključene v rajonih,
temveč so bile neposredno podreje-
ne vojni komisiji in so tvorile voj-
ne enotice s posebnimi nalogami.
Aktivnost vojaške organizacije je
stalno naraščala. Stalno so razoro-
ževali sovražne patrulje in odvze-
li orodja, kakor tudi likvidirali
izdajalce. Skupine po tovarnah so
skrivale rezervne dele strojev tako,
da v nemški okupaciji stroji niso
bili uporabljeni, niti jih ni bilo mo-
goče odnesti v Nemčijo.

V februarju 1945. so bili formirani
štirje sektorijske komande mesta
Trsta in do 27. aprila 1945. je bilo
število enot po sektorjih nasled-
nje: I. sektor 2 bataljona in 1 sa-
mostojna četa, II. sektor 6 bata-
ljonov, III. sektor 4 bataljone, IV.
sektor 4 bataljone. Od 27. aprila
pa do 1. maja 1945. je prestopilo v
te enotice 5.000 ljudi, tako da je
notranja vojaška sila v Trstu v tem
času dosegla 10.000 ljudi. Me-
seca marca 1945. je bil izdan poziv
k dobrovoljni mobilizaciji in veli-
ko število Tržčanov, ki se niso
priključili k notranjim enotam,
je odšlo v partizanske enotice IX.
korpusa. Največ prostovoljcev je
šlo v tržaško brigado „Friedrich
d'Assalto“. V tem času se je začel
izdelovati tudi načrt za zasedbo
Trsta ob zlomu nemških sil.

Razmerje med jugoslovanmi in nemškimi borbenimi silami

Nemci so na ozemlju Julijske
krajine razpolagali z dokaj veliki-
mi silami. Često so podvezovali ve-
like ofenzive z močnimi in elitnimi
četami, ki so jih pogostokrat pri-
gnili z drugih bojišč. Takih akcij je
bilo sedem. Sovražnik je koncentri-
ral velike sile vedno vzdolž komu-
nikacij in s podporo tankov in le-
talstva prodiral na osvobodeno o-
zemlje in med tem rušil in požigal.
Naše enotice so ga pri tem ovirale
in mu prizadevale velike izgube. Po
vsaki takih akcij je sledila naša pro-
taktacija, ki je potislila sovražnika
v njegova oporišča.

Po kapitulaciji Italije je bila na
ozemjih bivših italijanskih provin-
c Videm, Gorica, Trst, Pulj, Reka in

Ivan Marija Kralj, Trst, Foscolo
25, daruje 500 lir za sirote padlih
partizanov.
Za sirote padlih borcev darujejo
Vida Bandel 500 lir ter Olga in
Franc Bandel 500 lir.
V počastitev spomina Zmagaja
Šošić daruje družina 2.000 lir za
spomenik Vojka Premra — Her-
pelje-Kozina.

Pevsko društvo „Dolinas“ daruje
100 lir za tiskovni sklad „Primor-
skega dnevnika“.

Godbene in pevsko društvo „Pri-
morec“ daruje 300 lir za sirote pad-
lih partizanov.

Javna zahvala

Tovariši Pečenko Herman in Ka-
rell. Vajini rojaki Ribemčarji,
zbrani na zboru volivcev, se vra-
ma najtežjeje zahvaljujejo za veli-
kodušni dar 20.000 lir, 400 parov
čevljev in 400 maj. Obenem Vama
voščilnikarstvo ljudstvo srečno
in veselo Novo leto!

NOO Ribemberg

Ljubljana formirana posebna vo-
jaška enotica „Operazionsgebiet A-
drisches Küstenland“ štab te e-
diničje je bil v Spessi pri Krminu,
njen komandant pa general gorskih
čet Kibler. Koncem leta 1944. se
je enotica preimenovala v štab
devetajetega Z.B.V. korpusa, ki
je imela nalogo varovati obalo od
ustja Soče do Reke. Boje proti na-
šim enotam je vodil „Höherer SS
und Polizei Führer Globotschnigg“,
ki je moral vsakokrat iskati pri
Küblerjevem štabu vojaške enoti-
ce, ki so se udeleževale v akcijah
proti našim enotam. Štab Ope-
razionsgebiet je imel na razpolago
42 do 45.000 vojakov.

Od nemških enot, ki so se ude-
leževale v prvi ofenzivi septembra
leta 1943 so ostale v Julijski kraji-
ni sami 71. pehotna in I. polk 162. di-
vizije, pritegnjena pa je bila nove
sile. V velikem številu so uporabili
tudi italijanske fašistične enotice
ali pa one sestavljale iz najzagr-
ajnejših fašistov, ki so se predale
Nemcem. Po svojem divjanju so se
odlikovale haš te, a predvsem flo-
tilija X. MAS, ki je štela 8 bata-
ljonov.

Koncem 1944. so bile na ozemlju
Julijske krajine sledeče sovražne
enotice: 4 nemške divizije, več sa-
mostojnih polkov in bataljonov s
približno 55.000 vojakov; nekaj razli-
čnih italijanskih formacij s pribli-
žno 20.000 vojakov; razne kvizlin-
ške čete približno 20.000 vojakov. V
akcijah so sodelovali tudi deli divi-
zij, ki so se začasno zadrževali v
Vidmu (deli 71., 150. in 194.). Za
pojačanje borbe proti NOV je bila
pritegnjena koncem leta 1944. iz
Humina-Tarento skupina kozakov.
V koncentričnih napadih na pre-
delu med Sočo in jugoslovanke-
italijansko mejo so sodelovale tudi
enotice iz Gorenjske in ostalih slo-
venskih pokrajin (trije polki in en
bataljon, v januarju 1945. po še dva
polka).

Koncem 1944. in v začetku 1945.
so vezale jugoslovanke sile v Ju-
lijski krajini sledeče sovražnikove
enotice:

Nemške sile: Tri pehotne divizije,
16 polnih polkov (od tega štirje
polki policistov), 8 polkov pose-
mernih divizij, 2 samostojna polka,
2 topniška polka, 7 samostojnih ba-
taljonov. Skupno 60.000 vojakov.
Italijanske sile: 7 polkov (1 top-
niški), 8 bataljon X. MAS, manjše
enotice. Skupno okrog 20.000 vo-
jakov.

Skupno torej 80.000 vojakov. Po-
leg tega je imel sovražnik stalno
na razpolago artilerijo, 5 topniških
polkov s 4 policijskimi polki in 25
do 40 tankov.

V teku narodno osvobodilnega
boja se je v formaciji narodno
osvobodilne vojske v Julijski kra-
jini borilo 72.000 borcev in koman-
dantov, med njimi veliko število
žena in mladine izpod 17 let. Na
kraju 1944. leta je bilo v Julijski
krajini 30.000 borcev in komandan-
tov, 15.000 borcev iz Julijske kra-
jine pa se je borilo v vrstah Ju-
goslovanke armade v Jugoslaviji.
Enotice NOV Julijske krajine so
imale 21.000 mrtvih in 12.000 ra-
nenih.

V teku narodno osvobodilne bo-
re v Julijski krajini je bilo pod-
vzetih 727 četnih akcij (leta 1941-
1943: 308, leta 1944 277, leta 1945
142); bataljoniških 752 (160, 408,
134); brigadniških in divizijskih 97
(22, 49, 26); napadov na oporišča
114 (43, 49, 22); napadov na pro-
met 4292 (559, 2781, 1102). Tu niso
vštetii številni patruljni spopadi.

Sovražnik je v teku teh bojev
imel naslednje izgube: mrtvih
34.749 (leta 1941-1943: 6222, 1944:
15.956, 1945: 12.571); ranjenih
21.647 (4.787, 9.495, 7.363); ujetih:
22.539 (9.174, 2.490, 10.875), skupno
mrtvih, ranjenih in ujetih: 78.935.
Zaplenjeno je bilo topov: 92 (26,
14, 51), bacačev: 245 (71, 45, 126),
mitraljezov: 3.974 (1.522, 453, 989);
pušk 66.453 (59.410, 2.727, 4.316);
tankov 27 (10, 11, 6); kamionov:
308 (114, 31, 164); motornih vozil
412 (104, 9, 299); letal 124 (103,
15, 6).

(Nadaljevanje v Novoletni številki)

Dobra srca

Ivan Marija Kralj, Trst, Foscolo
25, daruje 500 lir za sirote padlih
partizanov.
Za sirote padlih borcev darujejo
Vida Bandel 500 lir ter Olga in
Franc Bandel 500 lir.

V počastitev spomina Zmagaja
Šošić daruje družina 2.000 lir za
spomenik Vojka Premra — Her-
pelje-Kozina.

Pevsko društvo „Dolinas“ daruje
100 lir za tiskovni sklad „Primor-
skega dnevnika“.

Godbene in pevsko društvo „Pri-
morec“ daruje 300 lir za sirote pad-
lih partizanov.

Javna zahvala

Tovariši Pečenko Herman in Ka-
rell. Vajini rojaki Ribemčarji,
zbrani na zboru volivcev, se vra-
ma najtežjeje zahvaljujejo za veli-
kodušni dar 20.000 lir, 400 parov
čevljev in 400 maj. Obenem Vama
voščilnikarstvo ljudstvo srečno
in veselo Novo leto!

NOO Ribemberg

Slovensko narodno gledališče za Trst in Primorje

Na dan Novega leta bo ob 14.
uri v dvorani Ljubljanske doma na
Opčinah uprizarstvo Benedettičev
komedija „Radože rože“.

Prireditve „društva škorklja“

Danes ob 17. uri bo v slovenskem
prosvetnem društvu „Škorklja“ (Vi-
colo dell'Ospedale militare 23) kul-
turna prireditev.

Jutri ob 20. ure dalje, bo silve-
strovanje v novi društveni dvorani.
Vabila lahko dvignete v društvenih
prostorih (Vicolo dell'Ospedale mi-
litare št. 2) od danes naprej.

Društvo „Marušič“

Prosvetno društvo „Franjo Ma-
rušič“ priredi v dvorani pri „Lov-
cu“ Silvestrov večer. Dramski od-
sek bo nastopil z burkami in šal-
nimi prizori, pevski zbor in tam-
buršarji pa bodo razveselili občini-
stvo s poskočnicami. Na programu
je tudi tradicionalna novoletna
tomboła z lepimi darili. Po novolet-
nem voščilu se zabava nadaljuje.
Pričetek ob 20. uri. Vstop z vabil.

V Gorici so sodili udeležence demonstracij zaradi ukinitve „Primorskega dnevnika“

Dne 28. decembra se je v Gorici
pred zavezniki vojaškimi sodišči
zaključila dvodnevna razpra-
va proti skupini 11 čitalcev „Pri-
morskega dnevnika“, 14. t. m. so
spremljali izvoljeno deputacijo, ki
je nosila plan proteste zaradi u-
kinitve edinega protifašističnega
slovenskega dnevnika v Julijski
krajini.

Znano je, da je ob tej priliki za-
vezniška policija brutalno in brez
vsakega vzroka aretirala okoli 30
oseb, čeprav so se zbrane skupine
obnašale dostojno in samo sprej-
mlele deputacijo, ki je zaprosila
guvernerja Širka, da jo sprejme. Gu-
verner je sprejel deputacijo šele ko
je bil izdan ukaz, naj množico raz-
prše in pozapro.

Zavezniki vojaško sodišče je ob-
toženo dolžilo kršitve zavezniki-
ga proglasa št. 1, člena 5, paragra-
fa 45 in 36 o kršitvi reda in miru,
z motivacijo, da namenjena pro-
testna demonstracija ni bila do-
voljena, ker ni bila pripravljena, in
to ne glede na to, da ni nihče kršil
reda in miru. Med razpravo se je
sodnik dobesedno izrazil, da so ne-
umniki, ker hodijo protestirati za svoj
list, saj bi zadostovala sama depu-
tacija. Obrambo za vse skupino je
prevzel odv. Birska, ki je prikazal,
da protestna demonstracija ni bila
organizirana in zato tudi priprav-

ljena ni mogla biti. Ljudstvo samo,
oropano svojega dnevnika, ki je bil
edini tolmač njegovih težej in že-
lje v borbi za osvoboditev in dose-
go narodnih pravic, je čutilo potre-
bo, da spregovori. Zagovornik je
omenjal predvsem, da so skoraj
vsi obojejeni antifašistični borci in
partizani, ki so s svojim delom do-
kazali, da so dosledni antifašisti;
zato je povsem razumljivo, da so
bili ravno oni najbolj prizadeti za
ukinitvijo njihovega edinega lista
„Primorskega dnevnika“. Sodišče
je po posvetovalstvu izjavilo, da bo
upoštevalo njihovo pretehtost, saj
so bili borci in sodelavci osvobodil-
nega gibanja in jih zato obsodilo
na milostno kazn. Nato je izrekel
slednje obsode:

Milanić Anton iz Vojšice — 3
mesece zapora; Milanić Ludvik iz
Vojšice, 3 mesece zapora; Jžek O-
kretič iz Komna (star 14 let) na
pogojno 1 mesec; Darko Znidarčič
iz Gorice, 14 dni zapora; Ivo Sim-
čič iz Kojkega, 14 dni zapora;
Pavla Franciškin iz Komna, 2 me-
sece zapora in od teh 15 dni po-
gojno; Peter Trampuš iz Temnice,
6 mesecev zapora; Marija Gregorič
iz Prvačine, 2 meseca, od katerih
15 dni pogojno; Matilda Drašček
iz Gorice, 1 mesec zapora, od tega
15 dni pogojno; Ivan Ferfolja iz
Komna, 2 meseca zapora; Zoro
Škerk iz Gorice, oproščen.

izplačilo mezd za praznike 4. novembra in 26. decembra

Trgovska zveza v Gorici nazna-
nja, da morajo biti plačani, za leto
1945, na podlagi dogovora med
organizacijami trgovskih delodajal-
cev in delojemalcev, prazniki 4. no-
vembra in 26. decembra, kakor
sled:

a) za 4. november: navadno,
osnovno mezd, izredno doklado in
doklado za izenačenje mezd;

b) za 26. december: navadno